

7/1442

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı: B.100.TSH.027.00.01.610 5624 20.02.2008
Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 14.01.2008 tarihli ve 2760 sayılı yazınız.

Kırklareli Milletvekili Tansel BARIŞ tarafından “Sigara tüketiminin azaltılmasına yönelik çalışmalara ilişkin” olarak verilen 7/1442 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EK:

1 Önerge Cevabı (3 sayfa)

Kırklareli Milletvekili Tansel BARIŞ tarafından sigara tüketiminin azaltılmasına yönelik çalışmalara ilişkin olarak verilen 7/1442 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

SORULAR

1- Sigara ithalatını zorlaştıracı tedbirler almayı, reklam, promosyon, özendirici yayın ve programların sınırlandırılması konusunda ne düşünüyor musunuz?

2-Hükümetiniz, Sağlık Bakanlığı veya Sayın Başbakanın ve Bakanların ve Milletvekillerinin önderliğinde tütün ve tütün mamullerinin zararları ve kullanılmaması konusunda ilgili Sivil Toplum Örgütleri ve Yazılı-Görsel Basın Kuruluşları ile birlikte toplumsal bir seferberlik başlatmayı düşünüyor musunuz?

3- Yurt dışında en büyük tazminat davalarının sigara üretici firmalarına karşı açıldığını ve çok büyük miktarlarda maddi ve manevi tazminatların kazanıldığını biliyoruz. Bu konuda yabancı sigara firmalarına karşı ülkemizde açılmış kaç dava vardır? Bu davalardan sonuçlanan olmuş mudur?

4- Yasanın uygulanması ve takibi konusunda; topluma, kamu kurum ve kuruluşlarına örnek olacak uygulamanın Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında başlatılması konusunda TBMM Başkanı ile birlikte hareket ederek örnek uygulamanın bu çatı altında başlatılması, önder olunması için harekete geçirmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR

1- Sigara ithalatı, 4733 sayılı Kanun ile düzenlenmiş olup, anılan Kanunun 6'ncı maddesinin 7. fıkrasında Türkiye'de marka bazında sigara için yıllık en az iki milyar adet, diğer tütün mamulleri için yıllık en az on beş ton üretenlerin, aynı markadan olmak üzere serbestçe ithalat yapabilecekleri, fiyatlandırabilecekleri ve satabilecekleri belirtilmiş, üretim miktarlarına ilişkin şartları yerine getirmeyenlerce yapılacak sigara ve diğer tütün mamullerinin ithalatı, ithal edilen tütün mamullerinin fiyatının belirlenmesi ve yurt içinde pazarlamasına ilişkin usul ve esasların ise Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (TAPDK) önerisi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bugüne kadar üretim miktarına ilişkin şartları yerine getirmeyenler tarafından yapılmış ithalat bulunmamaktadır.

Sigara reklam ve promosyonları 7.11.1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun ile yasaklanmış olup, 19.01.2008 tarihli 26761 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5727 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile sponsorluk konusunda da açık ve net bir yasaklama getirilmiştir. 4207 sayılı Yasanın 3. maddesinde yapılan değişiklikle "Tütün ürünlerinin ve üretici firmaların isim, marka veya alametleri kullanılarak her ne suretle olursa olsun reklâm ve tanıtımı yapılamaz. Bu ürünlerin kullanılmasını özendiren veya teşvik eden kampanyalar düzenlenemez. Tütün ürünleri üreten ve pazarlamasını yapan firmalar, her ne suretle olursa olsun hiçbir etkinliğe isimlerini, amblemlerini veya ürünlerinin marka ya da işaretlerini kullanarak destek olamazlar.", "Televizyonda yayınlanan programlarda, filmlerde, dizilerde, müzik kliplerinde, reklâm ve tanıtım filmlerinde tütün ürünleri kullanılamaz, görüntülerine yer verilemez." hükümleri yer almıştır.

Aynı Yasa ile 4207 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinde yapılan değişiklikle "Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve yerel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar, ayda en az doksan dakika tütün ürünleri ve sağlığa zararlı diğer alışkanlıkların zararları konusunda uyarıcı, eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınların, asgari otuz dakikası 17:00-22:00 saatleri arasında olmak üzere 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Kuruluna teslim edilir. Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık doksan dakikalık süreye dâhil edilmez. Bu süreler, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından denetlenir. Bu programlar, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu, bilimsel kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri tarafından hazırlanır veya hazırlattırılır. Hazırlanan programlar, Sağlık Bakanlığının olumlu görüşü alındıktan sonra Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından yayınlanması sağlanır." hükmü getirilmiş, ayrıca belirtilen yasaklara ilişkin müeyyideler de yasada yer almıştır.

Bu kapsamda, reklam, promosyon, ve sponsorluğun yasaklanması, özendirici yayın ve programların sınırlandırılması konusunda getirilen düzenleme ve cezalar ivedilikle hayata geçirilmektedir.

2- Tütünle mücadele konusunda ilk uluslararası anlaşma olma özelliğini taşıyan "**Tütün Kontrol Çerçeve Sözleşmesi**", 21 Mayıs 2003 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü'nün 56. Dünya Sağlık Asamblesinde kabul edilmiştir. Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi, 28 Nisan 2004 tarihinde tarafımca imzalanmış olup, TBMM tarafından kabulü ile 30 Kasım 2004 tarihli ve 25656 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımız Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülmekte olan tütün ve tütün ürünleri ile mücadele çalışmaları, 05.07.2007 tarihinde Tütün ve Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Daire Başkanlığının kurulması ile hız kazanmıştır.

Ancak tütünle mücadele birçok sektörün birlikte hareketini gerektiren bir konudur. Dolayısıyla Tütün Kontrol Çerçeve Sözleşmesi kapsamında yapılacak çalışmaların planlanması ve sigara tüketiminin kontrol altına alınarak vatandaşlarımızın, özellikle gençlerimizin korunması amacıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşları, akademisyenler ve sivil toplum örgütlerinin katkılarıyla, 2008-2012 yıllarını kapsayacak şekilde "**Ulusal Tütün Kontrol Programı ve Eylem Planı**" hazırlanmıştır. Söz konusu çalışmaların temel hedefi, 2012 yılına kadar ülkemizde 15 yaş üzeri sigara içmeyenlerin oranını %80'in üzerine çıkarmak, 15 yaş altında ise %100'e yakın olmasını sağlamaktır.

Bu doğrultuda Ulusal Tütün Kontrol Programı, 7 Ekim 2006 tarihli ve 26312 sayılı Resmi Gazete'de 2006/29 sayılı Başbakanlık Genelgesi ekinde yayımlanmıştır. Kontrol Programı kapsamında düzenlenecek faaliyetler ve bunların yerine getirilmesinden sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarının belirlendiği Eylem Planı şu başlıklardan oluşmaktadır.

1. Halkı Bilgilendirme, Bilinçlendirme ve Eğitim
2. Sigarayı Bırakma
3. Fiyat ve Vergilendirme
4. Çevresel Tütün Dumanına Maruziyet
5. Reklâm, Promosyon ve Sponsorluk
6. Ürün Kontrolü ve Tüketicinin Bilgilendirilmesi
7. Yasadışı Ticaret

8. Gençlerin Ulaşabilirliği
9. Tütün Üretimi ve Alternatif Politikalar
10. Tütün Kullanımının İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

Bu eylem planı, 12.12.2007 tarihinde Bakanlığımız, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunun (TAPDK) düzenlemiş olduğu toplantıda Sayın Başbakanımızın katılımları ile kamuoyuna tanıtılmış olup eylem planı içinde yer alan aktiviteler ilgili tüm sektörlerin katılımı ile gerçekleştirilecektir.

Ayrıca Bakanlığımızca 5727 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 19.01.2008 tarihli ve 26761 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmasının ardından uygulanabilirliğini desteklemek için Türkiye'de sigara içilmeyen kamu alanı ve işyerlerinin genişletilmesi, sigara karşıtı politikaların etkin uygulanması amacıyla yerel yönetimlerle işbirliği içinde projeler planlanmıştır.

3- Konu ile ilgili olarak yabancı sigara üretici firmaları aleyhine açılan maddi ve/veya manevi her hangi bir dava bulunmamaktadır.

4- Tütün ve tütün ürünleri ile mücadele çalışmaları kapsamında yasa değişikliği Sayın Başbakanımızın konu ile ilgili hassasiyetleri ve meclisimizin büyük desteği ile kabul edilmiştir. Bu bağlamda örnek uygulamaların Meclis Başkanımızın önderliğinde Meclisimiz çatısı altında başlatılması hiç şüphesiz konu ile ilgili çalışmalara ivme kazandıracaktır.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.